
Kilvar Kessler: sentide vahetamise eest kümme eurot?

13. september 2024

Eesti raha on euro ja nii on see olnud juba üle kümne aasta. Eurot tuleb vastu võtta hoolimata sellest, kas kasutatakse paberist pangatähti, pangakaarti või metallist münte. Kõikidel neil raha vormidel on oma tugevused ja nõrkused.

Kui rääkida sularahast, siis oleme Finantsinspektsiooni ja keskpanga korraldavalte perepäevadel näinud, et lapsed alustavad säästmist sageli just euromüntide kogumisega hoiupörsasse. Oleme ka ise inimestele soovitanud natuke sularaha hoida tagavaraks selleks, et vajalikud maksed poes saaks

tehtud ka siis, kui elektroonilised maksevahendid ajutiselt tõrguvad. Sularaha ja euromünte koguneb kodudesse ka muudel põhjustel.

Seetõttu oli šokeeriv lugeda ajakirjandusest, et suurpankade plaanide kohaselt „sentide vahetamise eest peab peagi maksma kümme eurot teenustasu”. Euroopa Liidu seaduse kohaselt peavad pangad võimaldama sularaha sissemaksid kontole ning eurosid tuleb vastu võtta igas vormis, olgu siis paberrahas või müntidena. Lisaks sätestatakse seaduses taoliste teenuste hinnastamisele kindlad reeglid.

Euroopa üldreegli järgi peavad pangad inimestelt võtma vastu euromünte ja muud sularaha tasuta või mõistliku tasu eest. Kui enamik finantsteenuseid hinnastatakse turukonkurentsisis, siis euroopaliku suhtumise ja normi kohaselt ei saa sularaha sissemaks kontole olla pankadele kiire ja oluline tuluallikas. Need seadused on loodud selleks, et teiste seas kaitsta ühiskonna kõige haavatavamaid liikmeid ja anda neile mõista, et kedagi ei jäeta maha ega lukustata välja. Pole üllatav, et mitmes Euroopa riigis on sellised teenused hea pangandustava kohaselt lausa tasuta või on seadusega sätestatud hinnapiir.

Meie seadus kohustab panku mõistliku tasu määramisel lähtuma Eesti elanike sissetulekute tasemest ja teatud kohalike tasude keskmisest suuruselt. Kuna seadusandja on turujõude teatud sularaha teenuste osas reeglitega oluliselt raamistanud, peaksid pangad vastutustundlike ettevõtetenähtena rakendama euromüntide käsitlemisel hinnakujundust, mis enam arvestab meie sissetulekute taset ja ka haavatavamaid tarbijaid, nagu näiteks pensionäre ja töötuid.

Ma ei tahaks kuidagi uskuda, et sadadesse miljonitesse ulatuvad hiigelkasumid on pankades kustutanud inimlikkuse. Praegune olukord võimaldab pigem tõsiselt kaaluda ühiskonna kui terviku huve. Miks peaks esikulauale kogunenud metallsentide panka viiv pensionär ootamatult avastama, et kõik mündid tuleb pangahärrale „teenustasuks“ ära anda? Väga loodan, et tulevikus ka tänast koolijütsi sarnane negatiivne kogemus ei taba, kui ta hoiupõrsasse kogunenud euromünte pangas hoiustada soovib. Aeg on pöörata nägu enam kliendi poole ning sularaha käsitlemise hinnakirjad tarbijaid arvestades üle vaadata.

Kilvar Kessler, Finantsinspektsiooni juhatuse esimees

[Teavita mind, kui sisu muutub](#)